

Social Comparison, Self-Differentiation, Perceived Helicopter Parent as Predictors of Marriage Maturity¹

Şeyma DOĞAN-YÖYEN (Psych. Counselor)

İstiklal Secondary School- Türkiye

ORCID: 0009-0004-3638-770X

rabia.dogan1@ogr.sakarya.edu.tr

Prof. Dr. Eyüp ÇELİK

Sakarya University- Türkiye

ORCID: 0000-0002-7714-9263

eyupcelik@sakarya.edu.tr

Abstract

In this study, it is aimed to determine the predictive roles of social comparison, self-differentiation and perceived helicopter parental attitude on marriage maturity of single individuals. In addition, another aim of the study is to examine marriage maturity in terms of some personal variables (gender, having or not having a romantic relationship and feeling ready for marriage). The study group of the research consists of 450 single individuals between the ages of 18-40 who were reached by convenient sampling method. 72.5% of the participants were female and 27.5% were male. This is a descriptive study employing a relational screening model. Data were collected using the Personal Information Form, Marital Maturity Scale, Iowa-Netherlands Social Comparison Orientation Scale, Differentiation of Self Scale and Helicopter Parent Scale. Within the scope of the study, relationships between marital maturity and social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting attitude were examined using Pearson product moment correlation coefficients. The predictive roles of social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting attitude on marriage maturity were analyzed through regression analysis. Differences in marriage maturity based on personal variables (gender, romantic relationship status and perceived readiness for marriage) were assessed using t tests. The results revealed a low, positive and statistically significant relationship between marriage maturity and self-differentiation, while no statistically significant relationship was found between marriage maturity and either social comparison or perceived helicopter parenting attitude. However, social comparison and self-differentiation were found to be significant predictors of marriage maturity, whereas perceived helicopter parenting attitudes did not predict marriage maturity. Furthermore, marriage maturity did not differ significantly by gender, but individuals in romantic relationships and those who felt ready for marriage exhibited higher levels of marriage maturity.

Keywords: Marriage maturity, Social comparison, Self-differentiation, Helicopter parenting

**E-International Journal
of Educational
Research**

Vol: 16, No: 2, pp. -86-103

Research Article

Received: 10.01.2025

Accepted: 11.11.2025

This paper was checked for
plagiarism using

 iThenticate

during the preview process and
before publication.

Copyright

This work is licensed under Creative
Commons Attribution 4.0

International License

Suggested Citation

Doğan-Yöyen, Ş. & Çelik, E. (2025). Social comparison, self-differentiation, perceived helicopter parent as predictors of marriage maturity, *E-International Journal of Educational Research*, 16(2), 86-103. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1616813>

¹ This study is derived from the master's thesis titled "Social Comparison, Self Differentiation, Perceived Helicopter Parent as Predictors of Marriage Maturity".

Extended Abstract

Problem: Marriage can be described as a fundamental institution that provides individuals with financial, emotional, and social benefits while also influencing the mental health of society. However, the rapidly changing conditions of contemporary life have led to significant shifts in the values and practices related to the family institution built upon marriage (Çiçek, 2021). For instance, the belief that marriage should be a lifelong union has weakened, and couples increasingly prioritize their careers over family life. Moreover, marriage is being intentionally postponed, with growing trends of long-term dating and non-marital cohabitation (Lo-oh, 2023), diverse relationship forms (Alan, 2025), and an increase in the rate of children born outside marriage (Çiçekli, 2025). These transformations affect not only single individuals but also the relational harmony of married couples. Indeed, according to data from the Turkish Statistical Institute [TÜİK] (2024), the crude divorce rate rose to 2.01 in 2023. It has been noted that divorces may sometimes result in extreme consequences such as violence, suicide, or homicide, and that these problems may spread throughout society. Therefore, preventive efforts addressing marital problems are essential to safeguard public well-being (Haskan Avcı, 2013). In this context, understanding the factors that contribute to the continuity of marriage or lead to its dissolution is of great importance (Cihan Güngör & Özbay, 2006).

Marriage maturity refers to an individual's level of preparedness for marriage in biological, emotional, economic, and social terms (Yıldız, 2017). It has been reported that couples who marry before achieving sufficient maturity are more likely to experience adjustment problems (Çizmeciöğlü, 2020; Keldal, 2021). Therefore, identifying the variables that influence marriage maturity may contribute to the development of psychoeducational programs conducted prior to marriage.

Social experiences and the comparisons individuals make with others may play an important role in the development of marriage maturity. According to Festinger's (1954) Social Comparison Theory, individuals have a tendency to evaluate themselves by comparing with others. This process can enhance self-awareness and foster a motivation for self-improvement (Corcoran, Crusius, & Mussweiler, 2011). Therefore, social comparison may influence marriage maturity by shaping individuals' perceptions and expectations regarding marriage.

Another concept considered to be associated with marriage maturity is self-differentiation. According to Bowen's (1978) Family Systems Theory, self-differentiation refers to the ability to distinguish between one's thoughts and emotions and to maintain autonomy while establishing intimacy in relationships. In marriage, an individual's readiness to take social responsibility for both oneself and one's partner, as well as the ability to set boundaries between the self and the shared life, are related to self-differentiation (Yılmaz & Gündüz, 2021). Accordingly, the flexibility, adaptability, and autonomy observed in individuals with a high level of self-differentiation, along with their capacity to maintain a healthy balance in social relationships, can be regarded as factors that enhance marriage maturity.

When examining marriage maturity, it is also important to consider the influence of parental attitude in the family environment where the individual was raised. Children who grow up with a "helicopter parenting" style—characterized by overprotective and intrusive behaviors—often fail to develop an independent system of thought, experience difficulties in self-expression and coping with problems, and consistently rely on others for approval and support (Willoughby, Hersh, Padilla-Walker, & Nelson, 2015; Lapsekili Uysal, 2020; Marım & Kahveci, 2021). Such experiences may negatively affect the development of marriage maturity capacities in later stages of life.

A review of the literature indicates that no previous study has simultaneously examined marriage maturity alongside social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting. Therefore, the present study aims to determine the predictive power of social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting on marriage maturity among single individuals. Additionally, the study seeks to examine marriage maturity in relation to certain personal variables, including gender, the presence of a romantic relationship, and the individual's sense of readiness for marriage.

Method: The study group consisted of a total of 450 participants, including 431 single university students studying at Dokuz Eylül University, Karamanoğlu Mehmetbey University, and Uşak University during the 2024–2025 academic year, as well as 19 single individuals who were not students. The participants, aged

between 18 and 40, were selected through a convenience sampling method. Of the total sample, 72.5% were female and 27.5% were male.

This research is a descriptive study employing a relational screening model. Data were collected using four measurement instruments. Marriage maturity was assessed with the Marital Maturity Scale (MMS) developed by Yıldız (2017). Social comparison orientation was measured using the low-Netherlands Social Comparison Orientation Measure (INCOM-T), developed by Gibbons & Buunk (1999) and adapted into Turkish by Teközel (2000). Self-differentiation was evaluated with the Differentiation of Self Scale (DSI), developed by Skowron & Friedlander (1998) and adapted into Turkish by Işık & Bulduk (2015). Perceived helicopter parenting attitude was measured with the Helicopter Parent Scale, developed by LeMoyne & Buchanan (2011) and adapted into Turkish by Okray (2016).

Within the scope of the study, relationships between marital maturity and social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting attitude were examined using Pearson product moment correlation coefficients. The predictive roles of social comparison, self-differentiation, and perceived helicopter parenting attitude on marriage maturity were analyzed through regression analysis. Differences in marriage maturity based on personal variables (gender, romantic relationship status and perceived readiness for marriage) were assessed using t tests.

The ethical procedures of the study were approved by the Ethics Committee for Educational Research and Publications of Sakarya University (Decision No. 06, Meeting No. 35, dated September 11, 2024). Participants were informed about the purpose and duration of the study, the voluntary nature of their participation, and their right to withdraw at any time. Informed consent was obtained online. Data were collected on a voluntary basis, and confidentiality as well as ethical principles were carefully observed throughout the research process.

Findings: The findings of the study revealed that self-differentiation was a significant predictor of marriage maturity. This result is consistent with previous research indicating that self-differentiation influences marriage maturity (Kurt & Gündüz, 2020; Bohlander, 1999; Lal & Bartle-Haring, 2011). According to Bowen (1978), differentiated individuals are able to establish close relationships without losing their individuality or sense of self—that is, without fusion or emotional enmeshment—which reflects emotional and relational maturity. In marriage, being ready to take social responsibility for oneself and one's partner, and learning to maintain appropriate boundaries between one's individuality and the couple relationship, are aspects closely related to self-differentiation (Yılmaz & Gündüz, 2021). The flexibility, adaptability, and autonomous functioning capacities of individuals with a high level of self-differentiation, as well as their ability to maintain a healthy balance in social relationships, are thought to be factors that enhance marriage maturity. Therefore, self-differentiation may have influenced marriage maturity in this study.

One of the notable findings of this study is that social comparison emerged as a significant predictor of marriage maturity. To date, no research has directly examined the relationship between social comparison and marriage maturity. However, studies addressing conceptually related constructs have yielded findings consistent with the present results (Büyükmumcu & Ceyhan, 2020; Latif et al., 2021). As Taylor et al. (1990) suggest, social comparison arises from individuals' motivation to acquire information, evaluate themselves, and foster self-improvement. In particular, those who engage in upward comparison—comparing themselves with individuals perceived as more successful—tend to demonstrate greater motivation for personal growth (Gemlik et al., 2007). Hence, it can be argued that social comparison contributes to marriage maturity by enhancing individuals' relational awareness and providing opportunities for self-development.

In the present study, perceived helicopter parenting was found not to predict marriage maturity. However, previous research on related concepts does not support this finding (Bahmani Makvandzadeh et al., 2022; Çakal, 2023; Gençdoğan & Gülbahçe, 2020; Reilly & Semkovska, 2018). It is known that marriage maturity is a multidimensional construct encompassing biological, emotional, economic, and social aspects (Yıldız, 2017). Although helicopter parenting involves excessive control and interference, it also provides children with a high level of warmth and support (Padilla-Walker & Nelson, 2012). The warmth and support offered by helicopter parenting may have positively influenced the biological and

economic dimensions of marriage maturity. On the other hand, its overprotective, controlling, and intrusive nature may not have had the same effect on other dimensions of marriage maturity.

The analyses indicated that marriage maturity did not differ significantly by gender among single individuals. The literature presents mixed findings on this issue, with some studies supporting this result (Yaşaroğlu, 2024; Çizmecioğlu, 2020) and others reporting contrasting evidence (Keldal, 2021). Contemporary socioeconomic changes, political developments, and increasing trends of individualism and personal autonomy have brought structural and functional transformations to the institution of marriage (Çiçek, 2021). While social roles within marriage have traditionally varied by gender, these roles appear to have become more balanced in modern society. Both men and women now undertake similar responsibilities in relationships and are comparably prepared for marriage, which may explain the limited influence of gender on marriage maturity.

Another key finding of the study is that individuals who were in a romantic relationship exhibited higher levels of marriage maturity compared to those who were not. The literature presents both supporting (Yaşaroğlu, 2024; Özger, 2023) and conflicting evidence (Keldal, 2021) regarding this association. Shulman & Kipnis (2001) note that young adults have the opportunity to experience mutual understanding, trust, and emotional support through romantic relationships. Being involved in a romantic relationship may influence an individual's perspective on marriage and enhance their skills in assuming responsibility and managing relational dynamics.

The findings of the present study also revealed that participants who reported feeling ready for marriage scored higher on marriage maturity compared to those who did not perceive themselves as ready. Supporting evidence for this finding has been reported in the literature (Yaşaroğlu, 2024). According to Yaşaroğlu (2024), the optimal time for marriage corresponds to the period when individuals reach a certain level of maturity. One of the key factors during this period is the individual's sense of readiness for marriage (Landis, 1970). Feeling prepared for marriage may indicate higher motivation in this domain, which, in turn, is likely to enhance efforts to develop the necessary skills for marriage and to assume marital responsibilities.

Suggestions: Although the present study has certain limitations, it yielded noteworthy findings. One of the key results is that social comparison and self-differentiation are significant factors influencing marriage maturity among single individuals. Secondly, marriage maturity was found to be higher in individuals who were in a romantic relationship compared to those who were not, as well as in those who reported feeling ready for marriage compared to those who did not.

In this context, psychological counselors can design educational programs emphasizing the importance of social comparison and self-differentiation, not only for individuals currently in relationships but also for those who are single and considering marriage in the future. Support groups can be established within these programs to help both partnered and single individuals enhance their marriage maturity. Furthermore, interventions aimed at increasing self-awareness can assist individuals in understanding their expectations and concerns regarding marriage.

Local authorities (e.g., municipalities) may organize cultural and sporting activities that provide young people with opportunities to socialize and develop relationship skills. Universities can incorporate courses and seminar programs that foster the acquisition of skills for establishing and maintaining healthy romantic relationships. Such initiatives are expected to contribute to more conscious and mature engagement in relationship processes among individuals.

Evlilik Olgunluğunun Yordayıcıları Olarak Sosyal Karşılaştırma, Benlik Farklılaşması, Algılanan Helikopter Ebeveynlik²

Şeyma DOĞAN-YÖYEN (Psik. Danışman)

MEB-İstiklal Ortaokulu- Türkiye

ORCID: 0009-0004-3638-770X

seyma.dogan1@ogr.sakarya.edu.tr

Prof. Dr. Eyüp ÇELİK

Sakarya Üniversitesi- Türkiye

ORCID: 0000-0002-7714-9263

eyupcelik@sakarya.edu.tr

Özet

Bu çalışmada bekar bireylerin sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumunun evlilik olgunluğunu yordama gücünün belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca evlilik olgunluğunun bazı kişisel değişkenler (cinsiyet, romantik ilişkiye sahip olup olmama ve evliliğe hazır hissetme) açısından ele alınması araştırmanın bir diğer amacıdır. Araştırmanın çalışma grubunu uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 18-40 yaş aralığındaki 450 bekar birey oluşturmaktadır. Katılımcıların %72.5'i kadın, %27.5'i erkektir. Bu araştırma ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Olgunluk Ölçeği, Iowa-Netherlands Sosyal Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği, Benliğin Ayrışması Ölçeği ve Helikopter Ebeveyn Ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışma kapsamında evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasındaki ilişkiler Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumunun evlilik olgunluğunu yordayıp yordamadığı regresyon analizi ile belirlenmiştir. Evlilik olgunluğunun bazı kişisel değişkenlere (cinsiyet, romantik ilişkiye sahip olup olmama ve evliliğe hazır hissetme) göre farklılık gösterip göstermediği ise t testi ile saptanmıştır. Yapılan analizler neticesinde evlilik olgunluğu ile benlik farklılaşması arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunurken evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bununla beraber sosyal karşılaştırma ve benlik farklılaşmasının evlilik olgunluğunun anlamlı yordayıcısı olduğu, algılanan helikopter ebeveyn tutumunun ise evlilik olgunluğunu yordamadığı belirlenmiştir. Ayrıca evlilik olgunluğunun cinsiyete göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülürken, romantik ilişki içinde olanların ve evliliğe hazır hisseden kişilerin evlilik olgunluğu düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik olgunluğu, Sosyal karşılaştırma, Benlik farklılaşması, Helikopter ebeveynlik

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 16, No: 2, ss. 86-103

Araştırma Makalesi

Gönderim: 29.12.2024

Kabul: 23.05.2025

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce

✓ iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright
Bu çalışma Creative Commons Attribution 4.0

Uluslararası Lisansı altında lisanslanmıştır

Önerilen Atıf

Doğan-Yöyen, Ş. ve Çelik E. (2025). Evlilik olgunluğunun yordayıcıları olarak sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması, algılanan helikopter ebeveynlik, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Cilt (No), x-x. DOI: <https://doi.org/10.19160/>

² Bu çalışma "Evlilik Olgunluğunun Yordayıcıları Olarak Sosyal Karşılaştırma, Benlik Farklılaşması, Algılanan Helikopter Ebeveynlik" isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

GİRİŞ

Evliliğin bireylere finansal, romantik-duygusal, sosyal avantajlar sunan ve toplum ruh sağlığını etkileyen bir kurum olduğu ifade edilebilir. Ancak değişimlerin hızlı yaşandığı günümüz dünyasında evlilikle inşa edilen aile kurumuna yönelik değerler ve pratiklerin farklılaştığı belirtilmektedir (Çiçek, 2021). Örneğin, evliliğin ömür boyu sürecek bir birliktelik olması gerektiği anlayışının zayıfladığı, çiftlerin kariyerlerini aile yaşamının önünde tuttuğu söylenebilir. Bununla beraber toplumda evliliğin kasıtlı olarak geciktirilmesi, uzun süreli flört ve evlilik dışı birliktelik (Lo-oh, 2023), farklı ilişki biçimleri (Alan, 2025) ve evlilik dışı çocuk oranının artışı (Çiçekli, 2025) görülmektedir. Aile yapısındaki farklılaşma yalnızca bekar bireyleri değil evli çiftleri de etkileyebilmektedir. Bu bağlamda aile yapısındaki farklılaşma aile içindeki sistemsel uyumun bozulmasına yol açmış, aile içi şiddet ve boşanmalar artmıştır (Engin, 2022).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre bin nüfus başına düşen boşanma sayısını ifade eden kaba boşanma hızı 2001 yılında 1.41, 2012'de 1.64 ve 2023 yılında ise 2.01 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında gerçekleşen boşanmaların %33.4'ü evliliğin ilk beş yılında gerçekleşmiş ve son bir yıl içindeki boşanma olaylarından 171 bin 213 çocuk etkilenmiştir (TÜİK, 2024). Boşanmaların bazen şiddet, intihar veya cinayet gibi uç sonuçları olduğu ve tüm bu sorunların topluma yayıldığı belirtilmektedir. Toplum sağlığını koruyabilmek adına evlilikle ilgili sorunlara ilişkin önleyici çalışmalara ihtiyaç vardır (Haskan Avcı, 2013). Çünkü çiftler evlendikten sonra yaşanabilecek evlilik problemlerinin çözümü ekonomik ve toplumsal açıdan yüksek maliyetlidir (Yüksektepe ve Akbaş, 2023). Bu bağlamda evliliğin sürekliliğini sağlayan veya çözülmeye neden olan olguları anlamak önemlidir (Cihan Güngör ve Özbay, 2006).

Günümüz koşulları çerçevesinde çok daha kırılgan ve duyarlı yapıda olan aileyi (Çiçek, 2021) korumak ve bu süreçte karşılaşılabilecek krizlerle başa çıkabilmek için gerekli olan becerilerden birinin evlilik olgunluğu olduğu söylenebilir. Çok boyutlu bir kavram olan evlilik olgunluğu bireyin evliliğe biyolojik, duygusal, ekonomik, toplumsal açılardan uygun olmasıdır (Yıldız, 2017). Diğer deyişle evlilik olgunluğu bireyin beden sağlığının, duygusal gelişiminin, ekonomik gelirinin ve sosyal bilincinin evliliğin gereksinimlerini karşılayabilecek düzeyde olması şeklinde ifade edilebilir. Evlenmek için en uygun zaman bireylerin belli bir olgunluğa eriştiği zamandır (Yaşaroğlu, 2024). Evliliğin gerekliliklerini ve sorumluluklarını üstlenebilmek için belirli bir olgunluğa ulaşmak önemli görülmektedir (Çizmecioğlu, 2020). Evliliğe hazır olunmadan başlanması bu sorumlulukları yerine getirebilme konusunda sorunlar yaşanmasına ve mutsuzluğa yol açabilir (Keldal, 2021). Yapılan bir araştırmada düşük duygusal olgunluk seviyesi evlilik istikrarsızlığını etkilemiştir (Gholami Gherashiran, Sanai Zaker, Kiamanesh ve Zaharakar, 2022). Bu nedenle evlilik olgunluğunun gelişiminin sağlıklı, uyumlu ve sürdürülebilir bir evlilik için kritik bir faktör olduğu düşünülebilir.

Evlilik olgunluğu, zaman içinde gelişebilen bir özellik olduğundan, bireyin çevresinden edindiği sosyal deneyimlerin bu süreci etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, bireylerin çevreleriyle kurduğu karşılaştırmalar da evlilik olgunluğunun gelişimi açısından dikkate değer olabilir. Sosyal karşılaştırma bireylerin, kendilerini değerlendirmek istediklerinde, objektif bir ölçütün bulunmadığı durumlarda başkalarıyla karşılaştırma eğiliminde olmalarıdır (Festinger, 1954). Bu süreç insanların kendileri hakkında ne düşündüğü ve hissettiği, neye motive olduğu ve nasıl davrandığı üzerinde etkili olmaktadır (Corcoran, Crusius ve Mussweiler, 2011). Sosyal karşılaştırma yukarı ve aşağı yönlü karşılaştırma olmak üzere iki yönlüdür. Bireyin kendisinden daha üst seviyede olanlarla karşılaştırma yapması yukarı yönlü, kendisinden daha alt seviyede olanlarla karşılaştırma yapması ise aşağı yönlü karşılaştırma olarak adlandırılmaktadır (Karayel Bilbil ve Toku, 2021). Özellikle kendilerinden aşağıdakiler yerine daha iyilerle karşılaştırma yapan bireylerin gelişme yönünde eğilimleri artmaktadır (Gemlik, Siğri ve Sur, 2007). Dolayısıyla sosyal karşılaştırma sürecinin, bireylere ilişkilerle ilgili farkındalıklarını artırma ve kendini geliştirme fırsatları sunarak evlilik olgunluğu üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Zira evlilik olgunluğu geliştirilebilir bir olgudur ve bireyler çevrelerindeki ilişkileri referans alarak sorumluluk, öz farkındalık ve sosyal uyum gibi evlilik için gerekli olan olgunluk özelliklerini kazanabilir.

Evlilik olgunluğu ile ilişkili olduğu düşünülen bir diğer değişken ise benlik farklılaşmasıdır. Evlilikte bireyin eşi ve kendisiyle ilgili sosyal sorumluluk almaya hazır olması, kendisi ve birlikte yaşam arasında sınırlar çizmeyi öğrenmesi benliğin ayrılaşması ile ilgilidir (Yılmaz ve Gündüz, 2021). Benliğin ayrılaşması bireyin duygu ve düşüncelerini birbirinden ayırt edebilmesi, duygusal ilişki sistemi

içerisinde hem özerk davranabilmesi hem de yakınlık kurabilmesidir. En yüksek farklılaşma seviyesi olgunluk olarak değerlendirilmektedir (Bowen, 1978). Son dönem çalışmalar da benlik farklılaşmasının evlilik ilişki kalitesine olumlu katkı sunduğu ve eş tükenmişliğini azaltıcı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Kalkan ve Aydoğan, 2019; Uyar, 2022). Bu doğrultuda benlik farklılaşma düzeyi yüksek bireylerdeki esnek, uyumlu ve özerk hareket edebilme kapasitesi ile sosyal ilişkilerindeki sağlıklı dengenin evlilik olgunluğunu arttıran faktörler olduğu söylenebilir.

Evlilik olgunluğu üzerinde çalışılırken bireyin yetiştiği aile ortamındaki ebeveyn tutumlarının etkisi de incelenebilir. Ebeveyn tutumları birey doğduğu andan itibaren kritik öneme sahiptir (Gençer, 2020). Bireylerin yalnızca çocukluk ya da ergenlik dönemini değil, yetişkinlik yaşamlarını da şekillendirebilir. Son yıllarda özellikle "helikopter ebeveynlik" olarak adlandırılan, aşırı kontrolcü, korumacı ve müdahaleci olan ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk kendine özgü bir düşünce sistemi oluşturamaz, kendini ifade etmede ve sorunlarla baş etmede yetersiz kalır, başkalarının onay ve desteğine hep ihtiyaç duyar (Willoughby, Hersh, Padilla-Walker ve Nelson, 2015; Lapsekili Uysal, 2020; Marım ve Kahveci, 2021). Bu da ileri zamanlarda bireyin kimlik gelişimini, duygusal dayanıklılığını, ilişkilerdeki uyum yeteneğini, öz yeterlilik duygusunu ve karar alma becerilerini zayıflatarak evlilik olgunluğu kapasitesinin gelişimini olumsuz etkileyebilir.

Alanyazın incelendiğinde evlilik olgunluğunun sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu değişkenleriyle birlikte çalışıldığı araştırmaya rastlanmamıştır. Diğer taraftan ilgili alanyazında evlilik olgunluğunun evlilik beklentisi (Çizmecioğlu, 2020), benlik kurguları (Yaşaroğlu, 2024) ile ilişkili olduğunu, duygusal olgunluğun ise evlilik doyumu (Shamsi ve Asad, 2021), sadakatsizlik eğilimi (Khasmakhi ve Salahin, 2018), köken aile işlevi (Bahmani Makvandzadeh, Korae, Alavi ve Hashemi, 2022) ile ilişkili olduğunu gösteren araştırma bulguları mevcuttur. Literatür taraması neticesinde evlilik olgunluğu ile ilgili yapılan çalışmaların son derece sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırmada evlilik olgunluğu, sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasındaki ilişki incelenmiş ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Bekar bireylerde evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında ilişki var mıdır?
2. Bekar bireylerde evlilik olgunluğu sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu değişkenleri tarafından yordanmakta mıdır?
3. Bekar bireylerde evlilik olgunluğu cinsiyet, romantik ilişkiye sahip olup olmama ve evliliğe hazır hissetme değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırmada evlilik olgunluğu, sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasındaki ilişkiyi analiz etmek ve evlilik olgunluğunun cinsiyet, romantik ilişkiye sahip olma ve evliliğe hazır hissetme değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek amacıyla korelasyonel yöntem kullanılmıştır. Korelasyonel desen iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi tespit etmek ve değerlendirebilmek adına uygun bir araştırma yöntemidir (Creswell, 2008). Bu yöntem değişkenler arasındaki ilişkilerin doğrudan gözlemlenmesini sağladığı için avantajlıdır (Büyüköztürk vd., 2024). Bununla birlikte, değişkenler arasındaki nedensel ilişkileri ortaya koyamaması ve müdahale yapılamaması gibi sınırlılıkları da bulunmaktadır (Karasar, 2015).

1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Dokuz Eylül Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi'nde 2024-2025 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 431 bekar öğrenci ile öğrenci olmayan 19 bekar birey oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 18-40 ($x= 20.90$; $ss= 3,366$) aralığındadır ve %72.5'i kadın, %27.5'i erkektir.

2. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma için gerekli etik onay (Sakarya Üniversitesi, Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulunun 11/09/2024 tarih ve 35 sayılı karar) ve ölçek uygulama izinleri alındıktan sonra evlilik olgunluğu ile ilgili veriler "Evlilik Olgunluk Ölçeği", sosyal karşılaştırma ile ilgili veriler "Iowa-Netherlands

Sosyal Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği (INCOM-T)", benlik farklılaşması ile ilgili veriler "Benliğin Ayrışması Ölçeği (BAÖ)" ve algılanan helikopter ebeveynlik ile ilgili veriler "Helikopter Ebeveyn Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

2.1. Evlilik Olgunluk Ölçeği (EOÖ)

Yıldız (2017) tarafından bekâr bireylerin evliliğe ne düzeyde uygun olduklarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. 6'lı likert tipi ölçek 19 maddeden ve duygusal boyut, ekonomik boyut, toplumsal boyut ve biyolojik boyut olmak üzere 4 boyuttan oluşmaktadır. EOÖ'den alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan 114'tür. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek evlilik olgunluk düzeyine, düşük puanlar ise düşük evlilik olgunluk düzeyine işaret etmektedir.

Ölçeğin yapı geçerliliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %60.91'ini açıklayan 19 maddenin, 4 faktörde toplandığı belirtilmektedir. Bu bulguların doğrulayıcı faktör analiziyle de desteklendiği ve model uyum indekslerinin ($\chi^2 /sd = 1.47$, RMSEA= 0.03, CFI= 0.98, NFI= 0.98, IFI= 0.92, SRMR= 0.03, GFI= 0.97 ve RFI= 0.93) uygun olduğu açıklanmaktadır. Ölçüt geçerliliği ise Bayoğlu ve Atlı (2014)'nın literatüre kazandırdığı İnönü Evlilik Tutum Ölçeği ile belirlenmiştir: İki ölçek arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = 0.72$, $p = 0.000 < 0.05$). Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlılık katsayıları ve test tekrar test yöntemleri kullanılarak ispat edilmiştir. Ölçek ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları 0.68 ile 0.91 değerleri arasında çıkmıştır. Test tekrar test sonuçları $r = 0.70$, ($p = 0.000$) şeklinde anlamlı bulunmuştur. Madde analizi çalışmalarında ise ölçeğin alt %27 ve üst %27 grupları anlamlı bir biçimde ($p = 0.000$) ayırdığı belirlenmiştir. Ardından madde toplam korelasyonları incelenmiş ve ölçekte yer alan maddelerin madde toplam korelasyon değerleri 0.40 ile 0.63 arasında bulunmuştur (Yıldız, 2017).

2.2. Iowa-Netherlands Sosyal Karşılaştırma Yönelimi Ölçeği (INCOM-T)

Gibbons ve Buunk (1999) tarafından bireylerin sosyal karşılaştırma yönelimlerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek Teközel (2000) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. 5'li likert tipi ölçekte cevaplar (1) "kesinlikle katılmıyorum" ile (5) "kesinlikle katılıyorum" arasında değişim göstermektedir. Ölçekte 2'si ters yönlü toplamda 11 madde mevcuttur. Her bir maddeye 1-5 arasında puanlar verilmektedir. Ölçeğin "görüşlerin karşılaştırması" ve "yeteneklerin karşılaştırması" olmak üzere iki alt boyutu mevcuttur, ancak ölçekten yalnızca genel bir yönelim puanı alınabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar sosyal karşılaştırma eğiliminin yüksek olduğuna, düşük puanlar almak ise sosyal karşılaştırma eğiliminin düşük düzeyde olduğuna işaret etmektedir.

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında birkaç yöntemden faydalanılmıştır. Bunlardan biri ölçeğin farklı örneklerde verdiği sonuçların karşılaştırılması olan bilinen gruplar tekniğidir. Bunun sonucunda Türk toplumunun sosyal karşılaştırma eğilimi beklendiği gibi ABD'den daha yüksek bulunmuştur. Kullanılan bir diğer yöntem ölçüt geçerliliğidir. Bunun için yüksek ve düşük karşılaştırma yönelimine sahip gruplarla yapılan deneysel çalışmada yüksek karşılaştırma yönelimli grubun ($\bar{x} = 118.18$, $S = 46.16$) toplam karşılaştırma yapma süresi, düşük yönelimli gruba ($\bar{x} = 92.64$, $S = 38.66$) göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur ($t = -2.78$, $p < .05$). Bu sonuç ölçeğin yüksek ve düşük sosyal karşılaştırma yönelimli kişileri ayırt edebildiğini göstermiştir. Kullanılan diğer yöntemler ise yapısal geçerliliği ve ayrımsal geçerliliği analizidir. Bunun için ölçeğin ilişkili olması beklenen ve beklenmeyen yapılarla gösterdiği korelasyonlara bakılmıştır. INCOM-T beklendiği gibi nörotisizm ($r = .36$, $p < .001$), depresyon ($r = .23$, $p < .001$), durumluk kaygı ($r = .16$, $p < .01$) ve sürekli kaygı ($r = .34$, $p < .001$) ile pozitif; benlik saygısı ile negatif korelasyon ($r = -0.23$, $p < .001$) göstermiştir. Bu bulgular ölçeğin Türkçe uyarlamasının yapısal ve ayrımsal geçerliğe sahip olduğunu ispatlamıştır. Ayrıca ölçeğin uyarlama çalışmalarında Türkçe çevirisi ve orijinal formu arasındaki korelasyonlar 0.87 ($p < .00$) olarak hesaplanmıştır. Orijinal ölçeğin iç tutarlılık Cronbach alfa katsayısı 0.83 iken Türkçe çevirisinde iç tutarlılık Cronbach alfa katsayısı 0.82 bulunmuştur (Teközel, 2000).

2.3. Benliğin Ayrışması Ölçeği (BAÖ)

Bireylerin benlik farklılaşma düzeylerini belirlemek amacıyla Skowron ve Friedlander (1998) tarafından geliştirilmiş, Skowron ve Schmitt (2003) tarafından revize edilmiş, Işık ve Bulduk (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. "1: Hiç uygun değil" ile "6: Çok uygun" şeklinde değer alan 6 dereceli likert tipi BAÖ, 20 madde ve 4 boyuttan oluşmaktadır: Duygusal tepkisellik, duygusal kopma, ben pozisyonu, başkalarına bağımlılık. Duygusal tepkisellik, duygusal kopma ve başkalarına bağımlılık boyut

maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçekten ayrı ayrı alt boyut puanları ve toplam puan elde edilmektedir. Yüksek puanlar benliğin ayrılaşma düzeyinin yüksekliğini göstermektedir.

Türkçe'ye uyarlanmış ölçeğin geçerliğinin belirlenmesi amacıyla yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi neticesinde 20 maddelik ölçeğin dört faktörlü yapısı desteklenmiş ve model uyum indekslerinin ($v^2/df= 1.65$, $GFI= .93$, $AGFI= .91$, $CFI= .92$, $RMSEA= .04$) uygun aralıkta olduğu açıklanmıştır. Ölçeğin geçerliğine ek kanıt sağlamak için yapılan yakınsama geçerliği çalışmalarında Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmış ve ölçek toplam puanı ile sürekli kaygı arasında negatif yönde ilişki ($r = -0.64$, $p < .001$) bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlık ve test tekrar test yöntemleri ile belirlenmiştir. Ölçek ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları 0.74 ile 0.81 değerleri arasında bulunmuştur. Ayrıca beş hafta arayla uygulanan test tekrar test sonucunda korelasyon değeri 0.74 hesaplanmıştır (Işık ve Bulduk, 2015).

2.4. Helikopter Ebeveyn Ölçeği

Algılanan helikopter ebeveyn tutumu düzeylerini saptamak amacıyla, LeMoyne ve Buchanan (2011) tarafından geliştirilen, Okray (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan ölçme aracıdır. Ölçek 5'li likert tipinde olup "1: Kesinlikle katılmıyorum" ile "5: Kesinlikle katılıyorum" arasında derecelendirilmiştir. Ölçekte 2'si (3 ve 5. maddeler) ters kodlanmış toplamda 7 madde ve tek boyut bulunmaktadır. Yüksek puanlar helikopter anne-babalığı işaret etmektedir. Ölçeğin geçerliliğini belirlemede açıklayıcı faktör analizi kullanılmış ve neticede iki faktörlü yapı ortaya çıkmıştır. Bu iki faktörün toplam varyansın %55'ini açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirlik testleri iç tutarlılık katsayıları ve test tekrar test yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,74 çıkmıştır. Ölçeğin test tekrar test arasındaki korelasyon değeri ise $r= 0.805$ ($p= 0.000$, $p<0.01$) hesaplanmıştır (Okray, 2016).

3. Veri Analizi

Bu çalışmada veriler Pearson korelasyon analizi, regresyon analizi ve t-testi ile incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Etiği

Bu çalışma için gerekli etik onay Sakarya Üniversitesi Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulu'nun 11.09.2024 tarihli ve 35 sayılı toplantısında "06" nolu karar ile alındıktan sonra gönüllü 450 katılımcıdan çevrimiçi platformlar aracılığı ile veriler toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce, katılımcılara araştırmanın amacı, süresi, içeriği, gönüllülük esasına dayandığı ve diledikleri zaman çalışmadan çekilebilecekleri açık bir şekilde açıklanmış; ardından bilgilendirilmiş onamları elektronik ortamda alınmıştır. Veri toplama sürecinde, katılımcıların gönüllülüğüne ve kişisel bilgilerinin gizliliğine titizlikle dikkat edilmiştir.

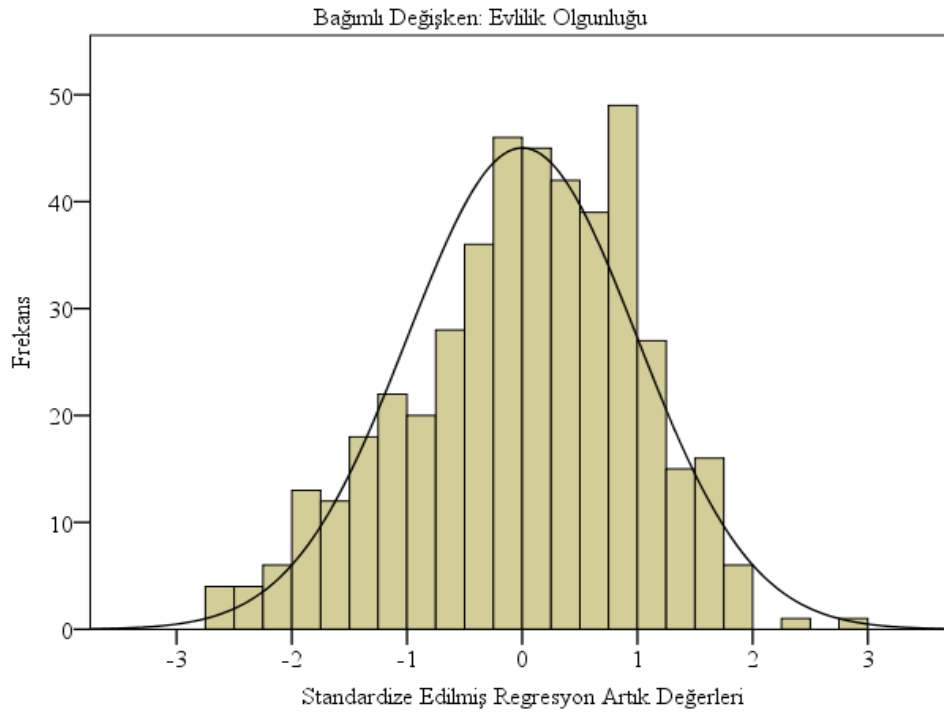
BULGULAR VE TARTIŞMA

1. Evlilik Olgunluğu ile Sosyal Karşılaştırma, Benlik Farklılaşması ve Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutumu Arasında İlişki Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Öncelikle araştırma verilerine ait betimleyici istatistik ve normal dağılıma ilişkin bulgular Tablo 1 ve Şekil 1'de sunulmuştur. Daha sonra evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Betimsel istatistiğe ilişkin bulgular

	N	En Düşük	En Yüksek	\bar{x}	SS	Çarpıklık	Basıklık
Evlilik olgunluğu	450	73.00	133.00	107.43	12.05	-.397	-.286
Sosyal karşılaştırma	450	15.00	54.00	35.18	7.09	-.194	-.278
Benlik farklılaşması	450	43.00	111.00	78.62	12.37	-.003	-.021
Helikopter ebeveyn	450	9.00	35.00	20.46	5.02	.132	-.458

Şekil 1. Normal dağılım grafiği

Tablo 1 ve Şekil 1'den anlaşıldığı üzere araştırma verilerinin çarpıklık değerleri -0.397 ile 0.132, basıklık değerleri ise -0.458 ile -0.021 arasında değer almaktadır. -2 ile +2 arasında olan değerler normal dağılıma uygun olarak kabul edilebilmektedir (George ve Mallery, 2016). Bu durumda elde edilen verilerde normal dağılımdan sapmalar olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Tablo 2. Değişkenler arası ikili (bivariate) ilişkiler

	1	2	3	4
1: Evlilik olgunluğu	1			
2: Sosyal karşılaştırma	.06	1		
3: Benlik farklılaşması	.26**	-.39**	1	
4: Helikopter ebeveyn	-.07	.17**	-.36**	1
\bar{x}	107.43	35.18	78.61	20.46
ss	12.05	7.09	12.37	5.02

** p<0.01

Tablo 2 incelendiğinde evlilik olgunluğu ile benlik farklılaşması arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı ($r = 0.26$, $p < 0.01$) bir ilişki görülürken evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

2. Evlilik Olgunluğunun Sosyal Karşılaştırma, Benlik Farklılaşması, Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutumu Tarafından Yordanıp Yordanmadığına İlişkin Bulgular

Evlilik olgunluğunun sosyal karşılaştırma, benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu tarafından yordanıp yordanmadığını belirleyebilmek amacıyla yapılan regresyon analizi sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Regresyon analizi sonucu

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	B	SH	β	T	p	CI	VIF
Evlilik Olgunluğu	(Sabit)	67.498	6.626		10.187	.000	1.000	
	Sosyal karşılaştırma	.312	.083	.184	3.755	.000	8.316	1.181
	Benlik farklılaşması	.339	.050	.348	6.742	.000	10.196	1.316
	Helikopter ebeveyn tutumu	.114	.116	.047	.983	.326	28.655	1.147

Tablo 3 incelendiğinde sosyal karşılaştırma ($\beta = 0.18$, $t = 3.755$, $p < 0.01$) ve benlik farklılaşmasının ($\beta = 0.34$, $t = 6.742$, $p < 0.01$) evlilik olgunluğunun anlamlı yordayıcısı olduğu, algılanan helikopter ebeveyn

tutumunun ($\beta = 0.04$, $t = 0.983$, $p < 0.01$) ise anlamlı bir yordayıcısı olmadığı görülmektedir. Buna göre benlik farklılaşması ve sosyal karşılaştırma arttıkça evlilik olgunluğunu artmaktadır. Ancak algılanan helikopter ebeveyn tutumunun evlilik olgunluğu üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 2'de sosyal karşılaştırma ile evlilik olgunluğu arasında ilişki çıkmamasına rağmen Tablo 3'te sosyal karşılaştırmanın evlilik olgunluğunu etkilediği bulgusu baskılayıcı aracı değişkenin varlığını işaret ediyor olabilir. Diğer deyişle bu durum, sosyal karşılaştırmanın evlilik olgunluğu üzerindeki etkisinin diğer değişkenlerle olan etkileşimi üzerinden ortaya çıktığını gösteriyor olabilir.

3. Cinsiyet, İlişki Durumu ve Evliliğe Hazır Oluş Değişkenlerine Göre Evlilik Olgunluğunun Farklılaşım Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Evlilik olgunluğu düzeyinin cinsiyet, ilişki durumu ve evliliğe hazır olma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ilişkisiz örneklem t testi uygulanmıştır. T testi analizinden önce, testin temel varsayımları olan normallik ve varyansların homojenliği koşulları kontrol edilmiştir. Normallik varsayımı, değişkenlerin ortalama ve standart sapma değerleri dikkate alınarak değerlendirilmiştir; varyans homojenliği ise Levene testi ile test edilmiştir. Varsayımların sağlandığı görülmüş ve analiz gerçekleştirilmiştir. Bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Evlilik olgunluğunun bazı kişisel değişkenlere göre farklılaşım farklılaşmadığına ilişkin bulgular

Bağımlı Değişkenler	Bağımsız değişken Kategorisi	N	\bar{x}	SS	Levene Testi		T- testi		
					F	p	t	SD	p
Evlilik olgunluğu	Kadın	326	106.89	12.28	.669	.414	-1.527	448	.128
	Erkek	124	108.83	11.32					
	İlişkim var	182	110.08	11.52	.987	.321	3.923	448	.000
	İlişkim yok	268	105.62	12.08					
	Evliliğe hazırım	79	113.67	10.83	.959	.328	4.900	367	.000
	Evliliğe hazır değilim	371	105.86	11.84					

Tablo 4 incelendiğinde bekâr bireylerin evlilik olgunluğu puan ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($t = -1.527$, $p > 0.05$). Buna karşın evlilik olgunluğunun ilişki durumu ($t = 3.923$, $p < 0.01$) ve evliliğe hazır olma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgulanmıştır ($t = 4.900$, $p < 0.01$). Buna göre romantik ilişki içinde olanların ve evliliğe hazır hisseden kişilerin evlilik olgunluğu düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bulgular incelendiğinde bekar bireylerde evlilik olgunluğu ile benlik farklılaşması arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunurken evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma ve algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bununla beraber evlilik olgunluğunun sosyal karşılaştırma ve benlik farklılaşması tarafından yordandığı saptanmıştır. Alanyazında evlilik olgunluğu ile benlik farklılaşması, sosyal karşılaştırma ve algılanan helikopter ebeveyn tutumunun birlikte çalışıldığı araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle yakın kavramların çalışıldığı araştırmalarla tartışma yapılmıştır.

Yapılan araştırmalarda özerk ilişkili benlik ile evlilik olgunluğunun duygusal, toplumsal ve biyolojik boyutları (Yaşaroğlu, 2024); duygusal olgunluk ile benlik farklılaşması (Mirzaei Kondari, Abdi Zarrin ve Agha Yousefi, 2023); benliğin ayrımlaşması ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve alt boyut aşırı beklentiler (Kurt ve Gündüz, 2020); benlik farklılaşması ile ruminasyon ve affedicilik (Yıldız, 2019); benlik farklılaşması alt ölçek puanları ile depresif semptomatoloji ve fiziksel sağlık puanları (Hooper ve Doehler, 2011) ilişkilendirilmiştir. Tüm bu araştırma sonuçlarıyla benlik farklılaşması ile evlilik olgunluğu arasındaki ilişki bulgusunun tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Aile Sistemleri Kuramı'nda en yüksek farklılaşma seviyesi olgunluk olarak değerlendirilmektedir. Duygusal bağımsızlığa ulaşamamış bireyler, partnerlerine aşırı bağımlı bir ilişki geliştirebilir ve bu da ilişkideki dengeleri bozabilir (Bowen, 1978). Benzer şekilde benlik farklılaşmasının psikolojik olgunluk gelişimi açısından en kritik kişilik değişkeni olduğu belirtilmektedir (Skowron ve Friedlander, 1998). Benlik farklılaşması yüksek bireylerin duygu ve düşüncelerini ayırabilmeleri, stres durumlarında dahi duygu regülasyonu becerisini etkili kullanabilmeleri evlilik olgunluğunun duygusal boyutuyla, yakın ve doyurucu

ilişkiler kurmanın yanında özerk hareket edebilmeleri ise evlilik olgunluğunun sosyal boyutuyla ilişkilendirilebilir.

Araştırma bulgularına göre bekar bireylerde evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Literatür incelendiğinde sosyal karşılaştırmaya ilişkin araştırma bulguları birbirleriyle tutarlılık göstermemektedir. Örneğin farklı çalışmalar sosyal karşılaştırmaların birey için olumlu sayılabilecek tutum ve davranışlarla negatif (Jang, Park ve Song, 2016; Kaya ve Tıraş, 2021), pozitif (Boztaş ve Tutkun, 2023; Savaşlı, 2019) ilişki içinde veya ilişkisiz (Öztürk, 2016; Jang vd., 2016) olduğunu bildirmiştir. Sosyal karşılaştırmaların bilişsel, duygusal ve motivasyonel faktörler tarafından şekillendirildiği için karmaşık ve çok yönlü bir yapıda olduğu, sosyal karşılaştırmalara bazı mekanizmaların yön verebileceği belirtilmektedir (Corcoran, Crusius ve Mussweiler, 2011). Yani sosyal karşılaştırma birey üzerinde olumlu veya olumsuz ya da benzeştirici veya zıtlştırıcı etkiler oluşturabilmektedir (Suls, Martin ve Wheeler, 2002). Bu karmaşadan dolayı iki değişken arasında ilişki çıkmamış olabilir. Bu konuda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre bekar bireylerde evlilik olgunluğu ile algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Literatürde evlilik olgunluğu ile algılanan helikopter ebeveyn tutumu arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaya rastlanmamıştır. Yapılan araştırma sonuçlarının bazıları mevcut araştırma bulgusunu desteklerken (Willoughby vd., 2015; Reed, Duncan, Lucier-Greer, Fixelle ve Ferraro, 2016; Özatlı, 2022) bazıları ise bu bulguyla çelişmektedir (Yılmaz, 2023; Pautler, 2017; Tabanoğlu, 2022). Helikopter ebeveynlik yüksek düzeyde sıcaklık/destek, aşırı kontrol ve müdahale içermektedir (Padilla-Walker ve Nelson, 2012). Diğer yandan helikopter ebeveynlik bireyleri depresyon, anksiyete, düşük benlik saygısı ve karar almada güçlük yaşama gibi durumlara yatkın hale getirebilmektedir (Lapsekili Uysal, 2020). Yani helikopter ebeveynlik hem aile ilişkilerini güçlendirdiği hem de psikolojik birtakım olumsuz etkileri olduğu için evlilik olgunluğu kapasitesine net bir şekilde yansımamış olabilir.

Mevcut araştırmada benliğin farklılaşması evlilik olgunluğunu yordamaktadır. Literatürde yer alan bir araştırmada benliğin ayrımlaşması akılcı olmayan romantik ilişki inançları anlamlı şekilde etkilemiştir (Kurt ve Gündüz, 2020). Bir diğer araştırmada benlik farklılaşması psikolojik iyi oluşu yordamaktadır (Bohlander, 1999). Bir başka çalışmada ise kendini farklılaştırma düzeyi, ilişki memnuniyetini olumlu ve depresyonu olumsuz şekilde etkilemektedir (Lal ve Bartle-Haring, 2011). Literatürde yer alan bu araştırma sonuçlarının ise benlik farklılaşmasının evlilik olgunluğunu etkilediği bulgusu ile örtüştüğü söylenebilir. Farklılaşmış bireyler duygusal ve ilişkisel olgunluk göstergeleri olarak bireyselliklerini yitirmeden; yani kaynaşmadan, benlik kaybı yaşamadan yakın ilişkiler kurabilmektedir (Bowen, 1978). Evlilikte bireyin eşi ve kendisiyle ilgili toplumsal sorumluluk almaya hazır olması, kendisi ve çift yaşamı arasında sınırlar koymayı öğrenmesi benliğin ayrımlaşması ile ilgilidir (Yılmaz ve Gündüz, 2021). Yani benlik farklılaşması yüksek kişiler daha olgun olmaları sayesinde sağlıklı bir evlilik birlikteliği yaşayabilir. Dolayısıyla benlik farklılaşması arttıkça evlilik olgunluğunun da yükselmesi sonucunun literatürle uyumlu olduğu sonucu çıkarılabilir. Ayrıca benlik farklılaşma düzeyi yüksek bireylerdeki esnek, uyumlu ve özerk hareket edebilme kapasitesi ile sosyal ilişkilerdeki sağlıklı dengenin, evlilik olgunluğunu arttıran faktörler olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle benlik farklılaşması evlilik olgunluğunu etkilemiş olabilir.

Mevcut araştırmada evlilik olgunluğu ile sosyal karşılaştırma arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken sosyal karşılaştırmaların evlilik olgunluğunu etkilediği bulgusu elde edilmiştir. Bu durum, sosyal karşılaştırmaların evlilik olgunluğu üzerindeki etkisinin diğer değişkenlerle olan etkileşimi üzerinden ortaya çıktığını gösteriyor olabilir. Başka bir ifadeyle, sosyal karşılaştırmaların, bağımsız bir değişken olarak tek başına evlilik olgunluğu ile ilişki göstermese de benlik farklılaşması ve algılanan helikopter ebeveyn tutumuyla birlikte değerlendirildiğinde evlilik olgunluğu üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Yapılan bir araştırmada katılımcıların yukarı doğru yaptıkları karşılaştırmalarda çoğunlukla umut, imrenme gibi duygular hissettikleri ve benliği geliştirici davranışlarda buldukları tespit edilmiştir (Büyükmumcu ve Ceyhan, 2020). Bir başka araştırmada sosyal karşılaştırmaların zararsız kıskançlığı tetiklediği, zararsız kıskançlığın da kendini geliştirme niyetini tetiklediği bulunmuştur (Latif vd., 2021). Bu araştırma bulgularının ise sosyal karşılaştırmaların evlilik olgunluğunu etkilediği bulgusuyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Sosyal karşılaştırma bilgi edinme ve kendini değerlendirme arzusu ile kendini geliştirme ihtiyacından kaynaklanmaktadır (Taylor, Buunk ve Aspinwall, 1990). Özellikle kendilerinden aşağıdakiler yerine daha iyilerle karşılaştırma yapan bireylerin gelişme yönünde eğilimleri artmaktadır (Gemlik, Siğri ve Sur, 2007). Dolayısıyla sosyal karşılaştırma sürecinin, bireylere ilişkilerle ilgili farkındalıklarını artırma ve kendini geliştirme fırsatları sunarak evlilik olgunluğu üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca bireyler çevrelerindeki ilişkileri referans alarak sorumluluk, öz farkındalık ve sosyal uyum gibi evlilik için gerekli olan olgunluk özelliklerini kazanabilir. Bu sebeplerden dolayı sosyal karşılaştırmanın evlilik olgunluğunu etkilediği sonucuna ulaşılmış olabilir.

Mevcut araştırmada algılanan helikopter ebeveyn tutumunun evlilik olgunluğunu yordamadığı tespit edilmiştir. Yakın kavramlarla yapılan araştırma sonuçları bu bulguyu desteklememektedir (Bahmani Makvandzadeh vd., 2022; Çakal, 2023; Gençdoğan ve Gülbahçe, 2020; Reilly ve Semkovska, 2018). Evlilik olgunluğunun biyolojik, duygusal, ekonomik ve toplumsal boyutlardan (Yıldız, 2017) oluşan çok yönlü bir yapısının olduğu bilinmektedir. Helikopter ebeveyn tutumu da aşırı kontrol ve müdahale içermekle birlikte çocuklara yüksek düzeyde sıcaklık ve destek de sunmaktadır (Padilla-Walker ve Nelson, 2012). Helikopter ebeveynlik sunduğu sıcaklık ve destekle biyolojik ve ekonomik olgunluk boyutlarını olumlu etkilemiş olabilir. Diğer yandan helikopter ebeveyn tutumunun aşırı korumacı, kontrolcü ve müdahaleci özelliği evlilik olgunluğunun diğer boyutlarına aynı şekilde etki etmemiş olabilir. Bu farktan dolayı algılanan helikopter ebeveynlik evlilik olgunluğunu yordamamış olabilir.

Bu araştırma sonucunda bekar bireylerde evlilik olgunluğu cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Literatür incelendiğinde bu bulguyu destekleyen araştırmalar (Yaşaroğlu, 2024; Çizmecioğlu, 2020) ve desteklemeyen araştırma (Keldal, 2021) görülmektedir. Değişen sosyoekonomik şartlar, siyasi gelişmeler, bireycilik ve özgürleşme olguları günümüz evlilik kurumunda yapısal ve işlevsel değişiklikler meydana getirmiştir (Çiçek, 2021). Geleneksel olarak, evlilikle ilgili toplumsal roller cinsiyete göre değişse de modern toplumda bu rollerin daha dengeli bir hale geldiği söylenebilir. Kadınlar ve erkekler, ilişkilerde benzer sorumluluklar üstlenmekte, evliliğe benzer ölçülerde hazırlanabilmektedir. Bu durumun, cinsiyetin evlilik olgunluğu üzerindeki etkisini sınırlandırmış olması ihtimaller arasındadır.

Mevcut araştırmada elde edilen bulgulardan bir diğeri de bekar bireylerde evlilik olgunluğunun ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği olmuştur. Bu bulguya göre romantik ilişkiye sahip bireyler, romantik ilişkisi olmayanlara kıyasla daha yüksek bir evlilik olgunluğuna sahiptir. Yapılan bir çalışmada genç yetişkinlerin romantik ilişkiler yoluyla karşılıklı anlayış, güven ve duygusal desteği deneyimleme fırsatı buldukları belirtilmektedir (Shulman ve Kipnis, 2001). Romantik bir ilişki içinde olmanın bireyin evliliğe dair bakış açısını etkileyeceği, sorumluluk alma ve ilişki yönetimi konularındaki becerilerini artırabileceği düşünülmektedir. Bu durum elbette ilişkisi olmayan bireylerin evlilik olgunluğu düzeyinin düşük olduğu anlamına gelmemektedir. Ancak bir ilişki deneyimi içinde bulunmamak, pratik yapma fırsatlarının daha sınırlı olmasına yol açabilir. Yani evlilik olgunluğu her ne kadar kişinin kendi kendine geliştirebileceği bir yetkinlik olsa da gerçek bir ilişki deneyimi bu süreci hızlandırabilir. Literatürde bu bulguyu destekleyen araştırmalar mevcuttur (Yaşaroğlu, 2024; Keldal, 2021). Diğer taraftan başka bir araştırmada evlilik olgunluğunun katılımcıların ilişki durumuna göre değişkenlik göstermediği bulunmuştur (Özger, 2023). Bu sonuç mevcut araştırma bulgusuyla çelişmektedir.

Mevcut araştırma bulgusuna göre kendisini evliliğe hazır hissettiğini bildiren katılımcılar kendisini evliliğe hazır hissetmeyen katılımcılara kıyasla daha yüksek evlilik olgunluğu puanlarına sahiptir. Evlenmek için en uygun zaman bireylerin belli bir olgunluğa eriştiği zamandır (Yaşaroğlu, 2024). Bu zaman diliminde etkili olan faktörlerden biri de evliliğe hazır olma durumudur (Landis, 1970). Evliliğe hazır hissetmek, bireyin bu konudaki motivasyonunun daha yüksek olduğunu gösterebilir. Söz konusu motivasyonla beraber de evlilik için gerekli olan becerileri geliştirme ve sorumlulukları üstlenme çabalarının artabileceği düşünülmektedir. Alanyazında bu bulguyu destekleyen çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmada kendisini evliliğe hazır hisseden bireylerin duygusal ve ekonomik olgunluk boyutlarına ilişkin puan ortalamaları, evliliğe hazır hissetme konusunda kararsızlık yaşadığını bildiren bireylerden daha yüksek bulunmuştur (Yaşaroğlu, 2024).

Son olarak araştırmamızın çalışma grubunu büyük ölçüde üniversite öğrencilerinin oluşturmasının, sonuçları etkileyebileceği düşünülmektedir. Üniversite dönemi, bireyin kimlik gelişimi, benlik farklılaşması ve romantik ilişki deneyimlerinin şekillenmekte olduğu bir gelişimsel süreçtir (Arnett, 2000).

Bu bağlamda, araştırmada benlik farklılaşması ile evlilik olgunluğu arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunması, bireylerin bu dönemde bağımsızlaşma süreci içerisinde olmalarıyla açıklanabilir (Bowen, 1978). Ancak ilişkinin düşük düzeyde kalması, bireylerin benlik gelişimini henüz tamamlamamış olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan, sosyal karşılaştırma ile evlilik olgunluğu arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması, bu yaş grubunda karşılaştırmaların evlilik olgunluğundan ziyade akademik başarı (Pigart, MacKinnon ve Cooper, 2024; Bilbek ve Yılmaz, 2014), fiziksel görünüm (Shofiyah ve Sovitrina, 2022; Alruwayshid vd., 2021; Büyükmumcu ve Ceyhan, 2020) gibi daha farklı temalar etrafında gerçekleşmesinden kaynaklanıyor olabilir. Bu temaların, evlilik olgunluğu gibi daha uzun vadeli ve soyut kavramlarla doğrudan ilişkili olmaması, sosyal karşılaştırma ile evlilik olgunluğu arasındaki ilişkinin zayıf veya anlamsız olmasına neden olabilir. Benzer şekilde, algılanan helikopter ebeveyn tutumu ile evlilik olgunluğu arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması, öğrencilerin ebeveynlerinden duygusal ya da ekonomik olarak tam anlamıyla ayrışmamış olmalarıyla ilişkilendirilebilir (Padilla-Walker ve Nelson, 2012). Bu durum, ebeveyn tutumlarının evlilik olgunluğuna etkisinin henüz belirginleşmediğini göstermektedir. Bununla birlikte, sosyal karşılaştırma ve benlik farklılaşmasının evlilik olgunluğunu anlamlı düzeyde yordamış olması, bireyin içsel değerlendirme süreçlerinin evlilik gibi uzun dönemli ilişkilere yönelik düşünsel hazırlıkta etkili olduğunu göstermektedir. Ancak bu yordayıcı gücün sınırlı düzeyde olması, örneklem grubunun yaş, deneyim ve gelişimsel özelliklerine bağlı olabilir.

Araştırmada, cinsiyete göre evlilik olgunluğu düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmaması, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine dair daha esnek ve eşitlikçi bir bakış açısına sahip olmalarıyla ilişkili olabilir (Galambos, Berenbaum ve McHale, 2009). Diğer yandan romantik ilişki içinde olan bireylerin ve evliliğe hazır hissettiğini belirten katılımcıların evlilik olgunluğu düzeylerinin daha yüksek olması, romantik ilişkilerin bireyde duygusal sorumluluk, bağlanma ve ortak yaşam bilinci geliştirmesiyle açıklanabilir (Shulman ve Connolly, 2013). Özellikle üniversite dönemi, bireylerin ilk ciddi ilişkilerini yaşadıkları, karşı cinsle uzun vadeli bağlar kurmaya başladıkları ve ilişkiler aracılığıyla kendi duygusal kapasitelerini tanıdıkları bir dönemdir (Arnett, 2000). Bu gelişimsel süreç, evliliğe dair daha gerçekçi beklentiler geliştirmelerine ve evlilik olgunluğu düzeylerinin artmasına katkı sağlayabilir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları mevcuttur. Bu araştırma yalnızca ölçekler aracılığıyla elde edilen verilerle sınırlıdır. Gelecek çalışmalarda nitel ya da karma yöntemler de kullanılarak daha derinlemesine veriler elde edilebilir.

Bu çalışmanın diğer sınırlılıkları ise araştırmanın örnekleminin çevrimiçi platformlar aracılığıyla ulaşılan 450 katılımcıdan oluşması, katılımcıların büyük çoğunluğunu (n=431) üniversite öğrencilerinin oluşturması ve cinsiyet dağılımının %72.5 kadın, %27.5 erkek şeklinde olmasıdır. Gelecek araştırmalarda, veri toplama sürecinde hem çevrimiçi hem de yüz yüze yöntemlerin birlikte kullanılması, daha farklı çalışma gruplarının (farklı yaş, eğitim düzeyi, medeni hal vs.) çalışmaya dahil edilmesi ve daha dengeli bir cinsiyet dağılımına sahip örneklem seçilmesi araştırma sonuçlarının geçerliliğini ve güvenilirliğini artırabilir.

Sonuç olarak bu araştırmanın bazı sınırlılıkları olmasına rağmen kayda değer sonuçlara ulaşıldığı ifade edilebilir. Bu sonuçlardan biri bekar bireylerde sosyal karşılaştırma ve benlik farklılaşmasının evlilik olgunluğunu etkileyen faktörler olduğudur. İkinci olarak, evlilik olgunluğu romantik ilişkiye sahip olanlarda romantik ilişkisi olmayanlara kıyasla ve evliliğe hazır hissedenlerde evliliğe hazır hissetmediğini bildirenlere kıyasla yüksek bulunmuştur. Bu bağlamda psikolojik danışmanlar sadece ilişkisi olan bireylere değil gelecekte evlenmeyi düşünüp ilişkisi olmayanlar için de sosyal karşılaştırma ve benlik farklılaşmasının önemine vurgu yapan eğitim programları düzenleyebilir. Bu eğitimlerde hem ilişkisi olan hem de olmayan bireylerin evlilik olgunluklarını geliştirebileceği destek grupları oluşturulabilir. Bununla beraber bireylerin evlilikle ilgili beklentilerini ve kaygılarını anlamalarına yardımcı olacak öz farkındalık çalışmaları yürütülebilir. Yerel yönetimler (belediyeler vs.) özellikle gençlerin sosyalleşip ilişki becerilerini geliştirebileceği kültürel/sportif etkinlikler organize edebilirler. Üniversitelerde öğrencilere sağlıklı romantik ilişkiler kurma ve sürdürme becerilerini kazandıracak ders içerikleri ve seminer programlarına yer verilebilir. Bu tür girişimlerin, bireylerin ilişki süreçlerinde daha bilinçli ve olgun hareket etmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Alruwayshid, M. S., Alduraywish, S. A., Allafi, A. H., Alshuniefi, A. S., Alaraik, E. F., Alreshidi, F., ... & Alruwayshid, N. S. (2021). The influence of social media on body dissatisfaction among college students. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 10(4), 1741-1746. https://doi.org/10.4103/jfmpc.jfmpc_1529_20
- Alan, S. (2025). TÜİK verileri ışığında aile yapısındaki değişimlerin sosyolojik değerlendirmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(Aile özel sayısı), 177-198.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469.
- Bahmani Makvandzadeh, P., Korae, A., Alavi, S. Z. & Hashemi, S. E. (2022). Evaluating the model of direct and indirect effects of origin family function and perception of parents' marriage on depression and marital quality in women: The mediating role of emotional maturity. *Res Behav Sci*, 19(4), 671-685. <http://dx.doi.org/10.52547/rbs.19.4.671>
- Bilbek, M. ve Yılmaz, C. Y. (2014). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin sosyal karşılaştırma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 105-112. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000258
- Bohlander, R. W. (1999). Differentiation of self, need fulfillment, and psychological well-being in married men. *Psychological Reports*, 84(3), 1274-1280. <http://dx.doi.org/10.2466/pr0.1999.84.3c.1274>
- Boztaş, Z. ve Tutkun, Ö. F. (2023). Investigation of life satisfaction and social comparison levels of parents of children with special needs. *E-International Journal of Educational Research*, 14(6). <http://dx.doi.org/10.19160/e-ijer.1358972>
- Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York: Jason Aronson.
- Büyükmumcu, S. B. ve Ceyhan, A. A. (2020). Sosyal medya kullanıcılarının sosyal karşılaştırma eğilimlerinin incelenmesi. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(1), 273-302. <http://dx.doi.org/10.18039/ajesi.682035>
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2024). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (e-kitap). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cihan Güngör, H. ve Özbay, Y. (2006). Evlilikte yetkinlik ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 79-93.
- Corcoran, K., Crusius, J. & Mussweiler, T. (2011). Social comparison: Motives, standards, and mechanisms. D. Chadee (Eds.), *Theories of Social Psychology* (pp. 119-139). New York: Wiley- Blackwell.
- Creswell, J.W. (2008). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4rd ed.). New Jersey: Pearson International Education.
- Çakal, A. G. (2023). *Üniversite öğrencilerinin ebeveynlerinden algıladığı helikopter ebeveyn tutumunun kişiler arası duyarlılık düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye.
- Çiçek, Z. (2021). Çağdaş toplum dinamikleri ekseninde değişen evlilik ve aile kurumu. *Premium E-Journal of Social Sciences*, 5(17), 664-686. <http://dx.doi.org/10.37242/pejoss.2201>
- Çiçekli, A. (2025). Türkiye'de mahremiyetin dönüşümü üzerine boylamsal bir çalışma: Aile, boşanma ve cinsellik. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (59), 1-24.
- Çizmecioğlu, R. (2020). *Evlilik uygunluğu ile evlilik beklentisi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
- Engin, M. (2022). Türkiye'de Aile Yapısının Dönüşümü: Sorunlar ve Beklentiler, *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 123-136.
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human relations*, 7(2), s. 117-140. <http://dx.doi.org/10.1177/00187267540070020>
- Galambos, N. L., Berenbaum, S. A., & McHale, S. M. (2009). Gender development in adolescence. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology: Individual bases of adolescent development* (3rd ed., pp. 305-357). John Wiley & Sons, Inc.. <https://doi.org/10.1002/9780470479193.adlpsy001011>
- Gemlik, N., Siğri, Ü. ve Sur, H. (2007). Sosyal karşılaştırma ve öğrenilmiş güçlülük ilişkisinin yönetsel etkileri hastane yöneticileri ve çalışanları üzerine bir çalışma. *İstanbul Management Journal*, 57, 55-66.
- Gençdoğan, B. ve Gülbahçe, A. (2020). Psikolojik iyi oluş ile yaşam doyumunun bir yordayıcısı olarak algılanan helikopter ebeveyn tutumu. *Milli Eğitim Özel Eğitim Ve Rehberlik Dergisi*, 1(1), s. 66-98.
- Gençer, G. B. (2020). *Ergenlerde algılanan helikopter ebeveyn tutumunun, depresyon ve anksiyete ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- George, D. & Mallery, P. (2016). *IBM SPSS Statistics 26 Step by Step: A Simple Guide and Reference* (16th Edition). New York: Routledge.

- Gholami Gherashiran, Z., Sanai Zaker, B., Kiamanesh, A. & Zahrakar, K. (2022). The role of marriage attitude and emotional maturity in predicting marriage instability in women and men. *Journal of Psychological Science*, 21(116), 1581-1598. <http://dx.doi.org/10.52547/JPS.21.116.1581>
- Gibbons, F. X. & Buunk, B. P. (1999). Individual differences in social comparison: Development of a scale of social comparison orientation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(1), 129-142. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.76.1.129>
- Haskan Avcı, Ö. (2013). *Evliliğe hazırlık programının çift ilişkileri ve ilişki istikrarı üzerindeki etkisi* (Yayımlanmamış doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Hooper, L. M. & Doehler, K. (2011). The mediating and moderating effects of differentiation of self on body mass index and depressive symptomatology among an American college sample. *Counseling Psychology Quarterly*, 24(1), 71-82. <http://dx.doi.org/10.1080/09515070.2011.559957>
- Işık, E. ve Bulduk, S. (2015). Psychometric properties of the differentiation of self inventory-revised in Turkish adults. *Journal of Marital and Family Therapy*, 41(1), 102-112. <http://dx.doi.org/10.1111/jmft.12022>
- Jang, K., Park, N. & Song, H. (2016). Social comparison on Facebook: Its antecedents and psychological outcomes. *Computers in Human Behavior*, 62, s. 147-154. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.082>
- Kalkan, E. ve Aydoğan, D. (2019). Evlilik ilişkisi kalitesini benlik açısından değerlendirme: Benliğin farklılaşması ve ilişkisel özgünlük. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 38(1), 174-189. <https://doi.org/10.7822/omuefd.494918>
- Karasar, N., (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (37 b.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karayel Bilbil, E. ve Toku, A. B. (2021). Sosyal medya kullanım alışkanlıklarının kişilerarası etkiye tüketici duyarlılığı ve sosyal karşılaştırma ile ilişkisi. *Intermedia International e-Journal*, 8(14), 39-57. <http://dx.doi.org/10.21645/intermedia.2021.100>
- Kaya, İ. ve Tıraş, B. (2021). Sosyal karşılaştırma, bilişsel üçlü ve psikolojik sağlık arasındaki ilişkiler. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(45), 537-557. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.2957>
- Keldal, G. (2021). *Evliliğe hazır oluş ile ilişkili faktörler* (Yayımlanmamış doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Khasmakhi, S. E. & Salahin, A. (2018). Relationship between religious orientation, emotional maturity and identity styles with marital infidelity. *European Scientific Journal*, 14(29), 129-137. <http://dx.doi.org/10.19044/esj.2018.v14n29p129>
- Kurt, A. A. ve Gündüz, B. (2020). The investigation of relationship between irrational relationship beliefs, cognitive flexibility and differentiation of self in young adults. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 49(1), 28-44. <http://dx.doi.org/10.14812/cufej.658628>
- Lal, A. & Bartle-Haring, S. (2011). Relationship among differentiation of self, relationship satisfaction, partner support, and depression in patients with chronic lung disease and their partners. *Journal of Marital and Family Therapy*, 37(2), 169-181. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1752-0606.2009.00167.x>
- Landis, P. H. (1970). *Making the most of marriage* (4th Edition). New York: Appleton-Century-Croft.
- Lapsekili Uysal, S. (2020). *Helikopter ebeveynlerin çocuklarının benlik algısı durumlarının kaygı düzeyleri üzerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Latif, K., Weng, Q., Pitafi, A. H., Ali, A., iddiqui, A. W., Malik, M. Y. & Latif, Z. (2021). Social comparison as a double-edged sword on social media: The role of envy type and online social identity. *Telematics and Informatics*, 56, 101470. <http://dx.doi.org/10.1016/j.tele.2020.101470>
- LeMoyné, T. & Buchanan, T. (2011). Does "hovering" matter? Helicopter parenting and its effect on well-being. *Sociological Spectrum: Mid-South Sociological Association*, 31(4), 399-418. <http://dx.doi.org/10.1080/02732173.2011.574038>
- Lo-oh, J. L. (2023). Conceptions of marriage readiness and marital quality indicators for future wellbeing among emerging adult students in the university of buea, Cameroon. *American Journal of Social Sciences and Humanities*, 8(1), 16-34. <http://dx.doi.org/10.55284/ajssh.v8i1.822>
- Marım, Y. ve Kahveci, S. (2021, Haziran). 12th Eurasian Conferences on Language & Social Sciences. V. Kuzmin, A. Korkut, N. Açı, H. Karacan (Ed.). *Helikopter ebeveyn tutumları bağlamında küresel köyün kaygılı çocukları* (s.s. 439-461). Ural Federal University, Ekaterinburg, Russia.
- Mirzaei Kondari, F., Abdi Zarrin, S. & Agh Yousefi, A. (2023). Comparison of marital conflict model based on selfdifferentiation and familism with the mediating role of intimacy and emotional maturity in traditional and modern families. *Jayps*, 4(3), 20-34. <http://dx.doi.org/10.32598/JRH.12.6.2049.1>
- Okray, Z. (2016). Helicopter parenting and related issues: Psychological well being, basic psychological needs and depression on university students. *Current Research in Education*, 2(3), 165-173.
- Özatlı, İ. (2022). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumu ile genel öz yeterlilik seviyeleri*

- arasındaki ilişkinin incelenmesi: Kırklareli Üniversitesi örneği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye.
- Özger, H. R. (2023). *18/30 yaş arasındaki bireylerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile evlilik uygunlukları ve eşten beklentileri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Öztürk, S. (2016). *15-18 yaş grubu öğrencilerinin mizah tarzlarının ve sosyal karşılaştırma düzeylerinin, yaşam doyumlarına ve kaygı düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Padilla-Walker, L. M. & Nelson, L. J. (2012). Black hawk down?: Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of adolescence*, 35(5), s. 1177-1190. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.03.007>
- Pautler, L. R. (2017). *Helicopter parenting of college students* (Unpublished master dissertation). Eastern Illinois University, Charleston, USA.
- Pigart, C. J., MacKinnon, D. P., & Cooper, K. M. (2024). Academic social comparison: a promising new target to reduce fear of negative evaluation in large-enrollment college science courses. *International Journal of STEM Education*, 11(1), 42.
- Reed, K., Duncan, J. M., Lucier-Greer, M., Fixelle, C. & Ferraro, A. J. (2016). Helicopter parenting and emerging adult self-efficacy: Implications for mental and physical health. *Journal of Child and Family Studies*, 25, s. 3136-3149. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0466-x>
- Reilly, S. ve Semkowska, M. (2018). An examination of the mediatory role of resilience in the relationship between helicopter parenting and severity of depressive symptoms in Irish university students. *Adolescent Psychiatry*, 8(1), s. 32-47. <https://doi.org/10.2174/2210676608666180508130224>
- Savaşlı, Y. (2019). *Ergenlerin sosyal karşılaştırma ve duygusal öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye.
- Shamsi, M. F. & Asad, S. (2021). Emotional maturity, forgiveness, and marital satisfaction among dual earner couples. *Bahria Journal of Professional Psychology*, 20(1), 01-13.
- Shofiyah, S., & Sovitrina, R. (2022, April). The effect of perfectionism, social comparison and gratitude on body dissatisfaction among female students. In 3rd Tarumanagara International Conference on the Applications of Social Sciences and Humanities (TICASH 2021) (pp. 1736-1742). Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.220404.282>
- Shulman, S., & Connolly, J. (2013). The challenge of romantic relationships in emerging adulthood: Reconceptualization of the field. *Emerging Adulthood*, 1, 27-39. <https://doi.org/10.1177/2167696812467330>
- Shulman, S. & Kipnis, O. (2001). Adolescent romantic relationships: A look from the future. *Journal of Adolescence*, 24, 337-351. <http://dx.doi.org/10.1006/jado.2001.0409>
- Skowron, E. A. & Friedlander, M. L. (1998). The differentiation of self inventory: Development and initial validation. *Journal of Counseling Psychology*, 45(3), 235-246.
- Skowron, E. A. & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI Fusion. *Journal of Marital and Family Therapy*, 29(2), 209-222. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1752-0606.2003.tb01201.x>
- Suls, J., Martin, R. & Wheeler, L. (2002). Social comparison: Why, with whom, and with what effect? *Current Directions in Psychological Science*, 11(5), s. 159-163. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00191>
- Tabanoğlu, E. (2022). *The mediating role of basic psychological need satisfaction and need frustration in the relationship of helicopter parenting and autonomy-supportive parenting with marital attitudes* (Unpublished master dissertation), İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Taylor, S. E., Buunk, B. P. & Aspinwall, L. G. (1990). Social comparison, stress, and coping. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 16(1), 74-89. <http://dx.doi.org/10.1177/0146167290161006>
- Teközel, İ. M. (2000). *Sosyal karşılaştırma süreçlerinde benliğin olumlu değerlendirilmesi ihtiyacının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). Evlenme ve boşanma istatistikleri (Rapor No. 53707). Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2023-53707#:~:text=Bin%20n%C3%BCfus%20ba%C5%9F%C4%B1na%20d%C3%BC%C5%9Fen%20evlenme,binde%206%2C63%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti.&text=Bo%C5%9Fanan%20%C3%A7iftleri n%20say%C4%B1s%C>
- Uyar, S. (2022). *Evli bireylerin eş tükenmişliğinin benliğin ayrımlaşması, aile yaşam döngüsü ve bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin, Türkiye.
- Willoughby, B. J., Hersh, J. N., Padilla-Walker, L. M. & Nelson, L. J. (2015). "Back off"! Helicopter parenting and

a retreat from marriage among emerging adults. *Journal of Family Issues*, 36(5), s. 669-692.

<https://doi.org/10.1177/0192513X1349585>

- Yaşaroğlu, S. (2024). *Beliren yetişkinlerin benlik kurguları ve evlilik beklentileri arasındaki ilişkide evlilik olgunluğunun aracı rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Yıldız, B. (2019). Benlik farklılaşması ve affediciliğin ruminasyonu yordayıcı rolü. *EKEV Akademi Dergisi*, 80, 41-56.
- Yıldız, M. (2017). Evlilik olgunluk ölçeğinin geliştirilmesi. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(1), 24-34. <http://dx.doi.org/10.31461/ybpd.316274>
- Yılmaz, B. ve Gündüz, B. (2021). Beliren yetişkinlik döneminde romantik ilişki doyumunun yordayıcısı olarak benlik ayrımlaşması, otantiklik ve depresyon. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(58), 334-361. <http://dx.doi.org/10.21764/maeuefd.885306>
- Yılmaz, Y. (2023). *Genç yetişkinlerde helikopter ebeveyn görülme sıklığı ve deneyimlerinin sosyal hizmet perspektifinden değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Yüksektepe, İ. , Akbaş, E. (2023). Evlilik öncesi eğitimin önemi. *Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, 12, 52-64.

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı: Bu araştırma için etik izin, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulunun 11/09/2024 tarih ve 35 sayılı kararıyla alınmıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi: Makalenin hiçbir kısmında yapay zekâdan yararlanılmamıştır.